

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ
ВЕЛИКО ТЪРНОВО

5002 гр. Велико Търново
ул. „Никола Габровски“ №23

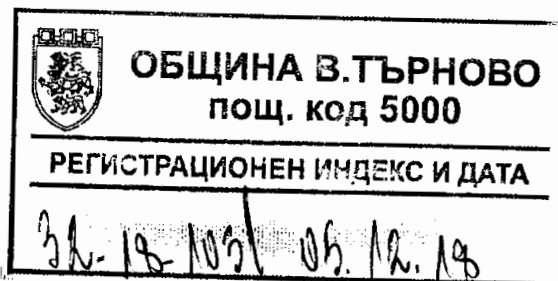
факс: (062) 614 370
тел: (062) 620 161

e-mail: rzi-vt@rzi-vt.bg
rzi-veliko_tarnovo@mh.government.bg
web: www.rzi-vt.bg

(07-12)

Изх. № РД-14-1764 / 03.12, 2018 г.

ДО
ИНЖ. ДАНИЕЛ ПАНОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА
ВЕЛИКО ТЪРНОВО

УВАЖАЕМИ ИНЖЕНЕР ПАНОВ,

Приложено, изпращам Ви годишен доклад за шумовото натоварване в град Велико Търново на базата на проведения през 2018 година мониторинг.

Предлагам Ви да анализирате резултатите от проведения мониторинг на шума, въз основа на които да планирате и реализирате дейности за снижаване на шума в районите с най-неблагоприятни характеристики и оптимизиране на акустичната обстановка в град Велико Търново. В изпълнение на чл. 22, ал. 1, т. 3 от Закона за защита от шума в околната среда, Ви препоръчвам да предприемете необходимите действия по организиране и регулиране на движението на автомобилния транспорт в град Велико Търново с оглед намаляване на шумовите нива до допустимите норми.

Моля, в срок до 31.05.2019 г. да предоставите в РЗИ – Велико Търново подробна информация за изпълнените през 2018 г. мерки, предвидени в Плановете за действие за управление, предотвратяване и намаляване на шума в околната среда на община Велико Търново.

С уважение,

Д-Р ЕВГЕНИЯ НЕДЕВА
Директор на Регионална здравна
инспекция – Велико Търново

ДОКЛАД НА ШУМОВОТО НАТОВАРВАНЕ В ГРАД ВЕЛИКО ТЪРНОВО ПРЕЗ 2018 ГОДИНА

I. НОРМАТИВНА УРЕДБА В ОБЛАСТТА НА ШУМА В ОКОЛНАТА СРЕДА. МЕТОДИ ЗА ОЦЕНКА

През 2018 година Регионална здравна инспекция (РЗИ) – Велико Търново извърши мониторинг и изготви оценка на шумовото натоварване в град Велико Търново, причинено от основния източник на шум в урбанизираната среда – **автомобилният транспорт.**

Мониторингът и контролът на шума в околната среда е извършен, съгласно действащата нормативна уредба:

- Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 юни 2002 г. относно оценка и управление на екологичния шум;

- Закон за защита от шума в околната среда (Обн. ДВ, бр. 74/2005 г.);

- Закон за здравето (Обн. ДВ, бр. 70/2004 г.);

- Наредба № 54 от 13.12.2010 г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда, издадена от министъра на здравеопазването и министъра на околната среда и водите (Обн. ДВ, бр. 3/11.01.2011 г.);

- Методика за определяне броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг на шума, както и периодичността на измерванията и/или изчисленията на шумовите нива, утвърдена от МЗ, 2007 г.;

- Наредба № 6 на МОСВ от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (Обн. ДВ, бр. 58/18.07.2006 г.);

- Утвърдена програма за опазване на околната среда на територията на община Велико Търново.

II. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ НА ШУМА В ОКОЛНАТА СРЕДА

Мониторингът на шума в околната среда се извършва по показател L - (усреднено еквивалентно) дневно ниво на шума, определящ степента на дискомфорт през дневния период на денонощието (7:00 ч. – 19:00 ч.).

Стойностите на осредненото еквивалентно дневно ниво на шума са определени чрез инструментален метод с Интегриращ шумомер Casella, с идентификационен №518762, свидетелство за калибриране №031-ИАВ/22.02.2018 г. и механичен секундомер „Слава” с идентификационен № 274619, свидетелство за калибриране №150В –ВР-18/06.06.2018 г.

Направена е оценка на шума в пунктове за контрол на шума, съгласно Приложение 2 към чл. 5, Таблица №2 на Наредба №6 от 2006 г. Оценката се изготвя, съобразно характеристиката на пункта и пътния участък – вид и състояние на пътното покритие, наклон на улицата, етажност, застрояване, движение, брой на пътните платна, разделителна ивица на пътя, озеленяване, интензивност на движение и структура на потока на моторни превозни средства (МПС), еквивалентно ниво на измерения шум.

Измерването е извършено, по график, в периода от 13.09.2018 г. до 05.10.2018 г., в два последователни дни на един пункт. Резултатите от измерванията и изчисленията са записани в протоколи, съгласно Приложения №1 и №2 на Наредба №54 от 13 декември 2010 г.

Контролните пунктове в град Велико Търново (общо 18 бр.) са разпределени, както следва (Таблица 1):

- Пунктове върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик – 8 бр. (44,44% от всички пунктове);
- Пунктове върху територии с промишлени източници на шум – производствено-складови територии и зони – 5 бр. (27,78%);
- Пунктове върху територии, подлежащи на усилен шумозащита – 5 бр. - 27,78% (жилищни зони и територии – 3 бр.; зони за обществен и индивидуален отдих – 1 бр.; зони за лечебни заведения и санаториуми – 1 бр.).

Таблица 1. Разпределение на контролните пунктове в град Велико Търново през 2018 г.

Пункт (вид, адрес)	Измерена/ Изчислена стойност	Норма	Над/В нормата
	Еквивалентно ниво на шума dB(A)	Гранична стойност dB(A)	
I. Пунктове върху територии, прилежащи към пътни, железопътни и въздушни трасета			
1. Пунктове върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик			
<i>1 (адрес)</i>			
1.1. кв. „Бузлуджа”, ул. „Г. Измирлиев“ №7 – гр. Велико Търново	63,28	60	Над норма
1.2. бул. „България” №21 ^Б – гр. Велико Търново	65,58	60	Над норма
1.3. ул. „Васил Левски” – в района на к-с „Славяни” –	71,18	60	Над норма

гр. Велико Търново			
1.4. ул. „Стефан Стамболов” – срещу старата поща – гр. Велико Търново	69,35	60	Над норма
1.5. ул. „Христо Ботев“ №32 – гр. Велико Търново	69,23	60	Над норма
1.6. ул. „Бачо Киро” №5 – гр. Велико Търново	65,37	60	Над норма
1.7. ул. „Краков” №2– гр. Велико Търново	66,75	60	Над норма
1.8. ул. „Никола Габровски” №23 – в района на РЗИ – гр. Велико Търново	68,97	60	Над норма
2. Пунктове върху територии, подложени на въздействието на релсов, железопътен и трамваен транспорт			
-	-	-	-
3. Пунктове върху територии, подложени на въздействието на авиационен шум .			
-	-	-	-
Общ брой над нормата			8
II. Пунктове върху територии с промишлени източници на шум - производствено-складови територии и зони			
1. ул. „Магистрална” №30 – гр. Велико Търново	64,30	70	В норма
2. ул. „Магистрална” №3 – гр. Велико Търново	72,42	70	Над норма
3. ул. „Йоновка” №7 – автомивка – гр. Велико Търново	66,92	70	В норма
4. ул. „Беляковско шосе” №1– автомивка „GT Wash“, автосервиз – гр. Велико Търново	65,82	70	В норма
5. ул. „Козлуджа” №14 – гр. Велико Търново	71,04	70	Над норма
Общ брой на пунктовете с нивата над нормата			2
III. Пунктове върху територии, подлежащи на усилен шумозащита			
1. Жилищни зони и територии			

1.1. ул. „Освобождение” – до ДГ „Евгения Кисимова” – гр. Велико Търново	64,46	45	Над норма
1.2. ул. „Стоян Михайловски” – до ДГ „Ивайло“ – гр. Велико Търново	63,70	45	Над норма
1.3. ул. „Мария Габровска” – в района на ДЯ „Пролет“ и ДГ „Райна Княгиня“ – гр. Велико Търново	59,68	45	Над норма
2. Зони за обществен и индивидуален отдих			
2.1. ул. „Мармарлийска” – в района на ДЯ „Мечо Пух“, ПГ по моден дизайн – гр. Велико Търново	62,98	45	Над норма
3. Зони за лечебни заведения и санаториуми			
3.1. ул. „Марно поле” №21 – до ДКЦ I – гр. Велико Търново	64,32	45	Над норма
4. Зони за научно-изследователска дейност			
5. Тихи зони, извън урбанизираните територии			
Общ брой на пунктовете с нивата над нормата			5

Разпределението по диапазони на регистрираните шумови нива в наблюдаваните пунктове през 2018 г. са посочени в Таблица 2.

Таблица 2. Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива през 2018 г.

Мястопред	Град	Общ брой пунктове	Разпределение на шумовите нива по диапазони (в брой пунктове)							
			под 58 дВ(А)	58-62 дВ(А)	63-67 дВ(А)	68-72 дВ(А)	73-77 дВ(А)	78-82 дВ(А)	над 82 дВ(А)	над ГС*
1.	Велико Търново	18	0	2	10	6	0	0	0	15

ГС* - гранична стойност

През 2018 г. в диапазона 68 – 72 дВ(А) са регистрирани шумови нива в 6 пункта (33,33% от общия брой наблюдавани пунктове).

Пункт (адрес)	стойност дБ(А)	Пункт (адрес)	стойност дБ(А)
<i>Велико Търново</i>			
1. ул. „Васил Левски” – в района на к-с „Славяни“	71,18	4. ул. „Никола Габровски” №23 – в района на РЗИ	68,97
2. ул. „Стефан Стамболов” – срещу старата поща	69,35	5. ул. „Магистрална” №3	72,42
3. ул. „Христо Ботев” №32	69,23	6. ул. „Козлуджа” №14	71,04

В диапазона от **63 – 67 дБ(А)** попадат **10 пункта** (55,55% от общия брой пунктове).

Пункт (адрес)	стойност дБ(А)	Пункт (адрес)	стойност дБ(А)
<i>Велико Търново</i>			
1. кв. „Бузлуджа”, ул. „Г. Измирлиев” №7	63,28	6. бул. „България” №21 ^Б	65,58
2. ул. „Бачо Киро” №5	65,37	7. ул. „Краков” №2	66,75
3. ул. „Магистрална” №30	64,30	8. ул. „Йоновка” №7, автомивка	66,92
4. ул. „Беляковско шосе” №1 – автомивка „GT Wash”, автосервиз	65,82	9. ул. „Освобождение” – до ДГ „Евгения Кисимова”	64,46
5. ул. „Стоян Михайловски” – до ДГ „Ивайло”	63,70	10. ул. „Марно поле” №21 – до ДКЦ I	64,32

В диапазона **58 – 62 дБ(А)** са регистрирани шумови нива в **2 пункта** (11,11% от общия брой пунктове).

Пункт (адрес)	стойност дБ(А)	Пункт (адрес)	стойност дБ(А)
<i>Велико Търново</i>			
1. ул. „Мармарлийска” – в района на ДЯ „Мечо Пух” и ПГ по моден дизайн	62,98	2. ул. „М. Габровска”, в района на ДЯ „Пролет” и ДГ „Райна Княгиня”	59,68

Шум със средно еквивалентно ниво под **58 дБ(А)** не е измерен в нито един от **пунктовете на наблюдение**.

III. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА АКУСТИЧНАТА СРЕДА

Мониторингът на шума през 2018 г. показва, че от проведените 90 измервания на уличен шум **74 (82,22%)** са със стойности над нормите. От тях: 42 измервания са в пунктове, разположени на територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик при еквивалентно ниво на

шума 60 дБ(А), 8 – в пунктове на територии с промишлени източници на шум при еквивалентно ниво на шума 70 дБ(А) и 24 – в пунктове на територии, подлежащи на усилен шумозащита при еквивалентно ниво на шума 45 дБ(А)).

В сравнение с 2017 г. разпределението на пунктовете по шумови диапазони е, както следва:

⇒ В най-високите диапазони: над 82 дБ(А), 78 – 82 дБ(А) и 73 – 77 дБ(А) не са измерени нива на шум (както и през предходната година);

⇒ В шест от пунктовете измереният шум е в диапазона 68 – 72 дБ(А), с три повече от предходната година;

⇒ Нива на шума в диапазона 63 – 67 дБ(А) са регистрирани в десет пункта (с един по-малко спрямо предходната година);

⇒ В два пункта са установени нива на шума в интервала 58 – 62 дБ (с три по-малко спрямо предходната година);

⇒ В диапазона под 58 дБ(А) не са измерени нива на шум (с един по-малко спрямо предходната година).

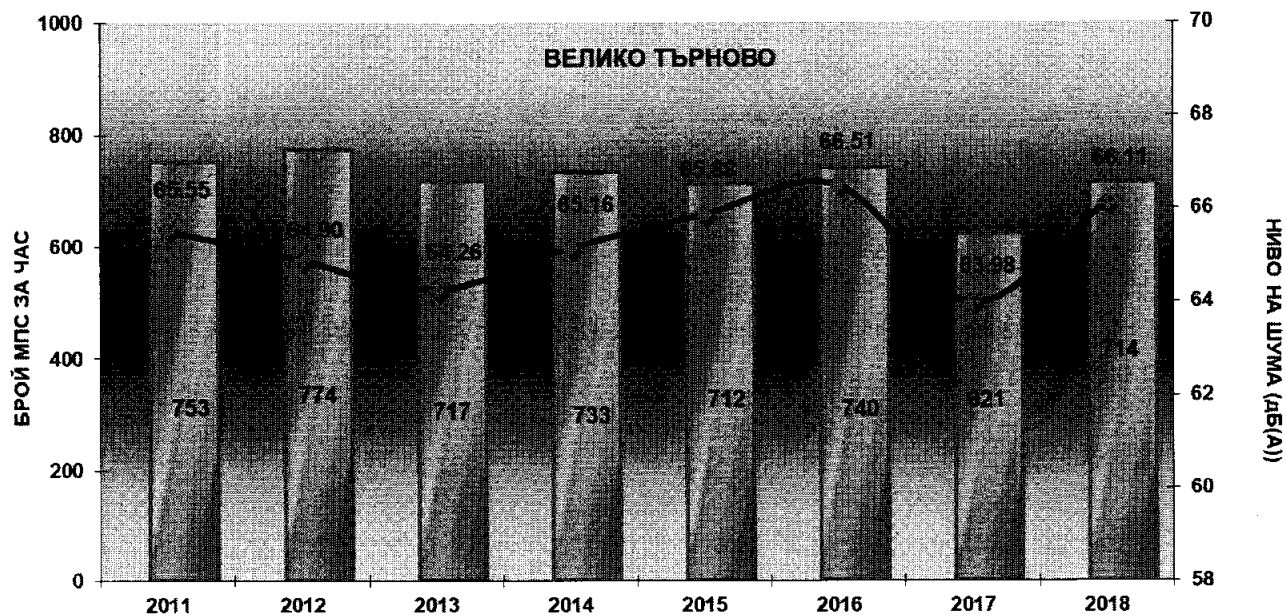
Върху териториите, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик (натоварени с МПС улици) са разположени 8 от пунктовете за наблюдение в града (от №1 до №8). Измерените средногодишни нива на шума в районите с утежнена акустична обстановка са над нормата (60 дБ(А)) и се движат в диапазона от 63,28 дБ(А) до 71,18 дБ(А). Значително увеличаване на нивата на шум спрямо 2017 г. е установено в следните пунктове: пункт №1 (кв. „Бузлуджа”, ул. „Георги Измирлиев” №7 – с 5,1 дБ(А)), пункт №5 (ул. „Христо Ботев” №32 – с 4,12 дБ(А)) и пункт №6 (ул. „Бачо Киро” №5, до ПИБ – с 3,70 дБ(А)).

Върху териториите с промишлени източници на шум – производствено-складови територии и зони на гр. Велико Търново се мониторира 5 пункта (от №9 до №13). Измерените еквивалентни нива на шума надвишават нормата от 70 дБ(А) в пункт №10 (ул. „Магистрална” №3) – 72,42 дБ(А) и в пункт №13 (ул. „Козлуджа” №14) – 71,04 дБ(А), като варират от 64,30 дБ(А) до 72,42 дБ(А). Прави впечатление, че в сравнение с 2017 г. в пункт №10 (ул. „Магистрална” №3) е регистрирано значително увеличение на еквивалентното ниво на шума – с 5,12 дБ(А).

Върху териториите, подлежащи на усилен шумозащита са разположени 5 пункта (от №14 до №18). Измерените еквивалентни нива на шума във всички наблюдавани пунктове надвишават нормата от 45 дБ(А) и варират от 59,68 дБ(А) до 64,46 дБ(А). В сравнение с предходната година е регистрирано увеличаване на наднормените нива на шум, като най-голямо е в пункт №14 – ул. „Мармарлийска”, с 5,2 дБ(А).

Осредненото еквивалентно ниво на шума е **66,11 дБ(А)**, а броят на преминалите за един час автомобили е **714** (Диаграма 1).

Диаграма 1

IV. ТЕНДЕНЦИИ

Въз основа на резултатите от мониторинга, анализа и оценката на шумовото натоварване, причинено от автомобилния транспорт в град Велико Търново за периода 2006 г. – 2018 г. могат да бъдат очертани следните важни тенденции:

Таблица 3. Разпределение на регистрираните шумови нива по диапазони, в брой пунктове за периода 2006 г. – 2018 г.

Година	Общ брой пунктове	Разпределение на регистрираните шумови нива по диапазони, в брой пунктове						
		под 58 dB(A)	58-62 dB(A)	63-67 dB(A)	68-72 dB(A)	73-77 dB(A)	78-82 dB(A)	над 82 dB(A)
2006	30	-	8	13	7	2	0	0
2007	18	2	2	9	5	-	0	0
2008	18	1	3	6	7	1	0	0
2009	18	3	2	3	10	-	0	0
2010	18	2	2	5	9	-	0	0
2011	18	1	4	3	10	-	0	0
2012	18	1	3	7	7	-	0	0
2013	18	1	5	6	6	-	0	0
2014	18	1	4	7	6	-	0	0
2015	18	-	5	6	6	1	0	0
2016	18	-	3	10	3	2	0	0
2017	18	1	5	9	3	-	0	0
2018	18	-	2	10	6	-	0	0

- **Най-голям е броят на пунктовете с регистрирани шумови нива в диапазоните 63-67 дБ(А) и 68-72 дБ(А).**

- **Не са регистрирани нива на шума във високите диапазони: 78 – 82 дБ(А) и над 82 дБ(А), а през последните две години и в диапазона 73 – 77 дБ(А).**

- **Намалява броят на пунктовете, с измерени еквивалентни нива на шума под 58 дБ(А)**

- **Осреднените еквивалентни нива на шума за град Велико Търново се задържат над 60 дБ(А).**

V. ИЗВОДИ

1. Обобщеният анализ на резултатите от измерванията на шума през 2018 г., в сравнение с предходната 2017 г. показва следното:

1.1. Осредненото еквивалентно ниво на шума за гр. Велико Търново се **увеличава** (от 63,98 дБ(А) за 2017 г. на 66,11 дБ(А) за 2018 г.);

1.2. Във всички пунктове, разположени на **територии, подлежащи на усилена шумозащита** са регистрирани еквивалентни нива на шума **над нормативно определената стойност 45 дБ(А).**

1.3. Броят на пунктовете с **наднормени стойности** на еквивалентните нива на шума, разположени на територии с промишлени източници на шум се **увеличава** (с 2 пункта за 2018 г.).

1.4. Стойностите на еквивалентните нива на шума се **увеличават** в 11 от общия брой наблюдавани пунктове с 1 - 5 дБ(А).

1.5. Интензивността на автомобилното движение **нараства** – от 621 МПС/час за 2017 г. на 714 МПС/час за 2018 г.

2. Въпреки предприетите мерки от Община Велико Търново за оптимизиране на акустичната обстановка и през 2018 г. продължава неблагоприятната тенденция на измерени наднормени еквивалентни нива на шума на територии, подлежащи на усилена шумозащита и на територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик.

VI. ПРЕПОРЪКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ШУМА

1. Спазване на българското и европейско законодателство за намаляване на нивата на шум (Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно оценката и управлението на шума в околната среда).

2. Акустично планиране на урбанизираните територии, включващо правилно планиране на териториалното устройство, инженеринг на системите за управление на трафика и планиране на трафика, в т. ч. ограничаване на скоростта и трафика; мерки за шумова изолация и намаляване на шума при източника; изготвяне на акустични проекти за сгради, подлежащи на усилена шумова защита.

3. Изграждане на шумозащитни съоръжения от различни естествени и изкуствени материали (зелени шумозащитни стени от храстовидна и

дървовидна растителност, „био прегради“ с конструкции от дърво, керамика или бетонови тела и др.) около обекти, подлежащи на усилена шумова защита, разположени на натоварени пътни артерии; регулиране на интензивността и структурата на автомобилните потоци; изграждане на обходни пътни участъци и др.

4. Оптимизиране на организацията на движение на моторните превозни средства в съответствие с конкретните за всеки от наблюдаваните градове резултати от проведения през 2018 г. мониторинг.

5. Изграждане на нова и поддръжка на съществуващата инфраструктура в общинския град.

6. Осъществяване на контрол относно наличие на част „Озеленяване“ към изработените подробни устройствени планове за обекти, разположени на територии с усложнена акустична обстановка. Недопускане въвеждането в експлоатация на обекти с нереализиран проект за озеленяване.

7. Инициране и провеждане на информационни кампании и мероприятия за стимулиране на алтернативните начини на придвижване на населението. Планиране и изграждане на велоалеи в общинския център.

Изготвил:

К. Чакалова – инспектор в отдел
ПБПЗ, дирекция ОЗ

Съгласували:

д-р Кр. Петрова, зам.-директор

д-р Св. Моминска, началник на отдел
ПБПЗ, дирекция ОЗ